

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“

Автор на дисертационния труд: Атидже Байрямова Алиева-Вели, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ в Аграрен университет-гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: Роля на ОСП за насърчаване на иновационния процес в земеделието

Основание за представяне на становището: участие на проф. д-р Камен Димитров Петров в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед РД-1-1313/19.12.2022 г. на Ректора на Аграрен университет- град Пловдив.

1. Актуалност на проблема

В дисертационния труд могат да бъдат очертани редица предимства, които са с научен и научно-приложен характер. Той е актуален поради очертаващата се постоянна необходимост от инвестиции в земеделието и налагане на Общата селскостопанска политика в България. В тази посока труда е актуален и важен за логичното налагане на европейската терминология и дисертационен подход въз основа на които в последствие са направени всички анализи и изследвания посветени на Общата селскостопанска политика и най-вече иновациите. Дисертационният труд е структуриран в следните раздели – въведение, изложение в три глави, заключение с изложени препоръки, използвана литература и приложения. Във въведението, докторант Алиева-Вели е изложила своите мотиви, относно избора на тема на своята дисертация и е изтъкнал основните аргументи, които защитават оригиналността и актуалността на избраната тема. Избраната тема, кореспондира със специализацията на катедрата и смятам, че катедреният съвет е бил поставен в условие, позволяващо му да извърши обективна оценка на дисертационния труд. С така изложените мотиви относно актуалността на темата съм съгласен и смятам, че дисертационният труд обхваща важни елементи за инвестиции в иновации в областта на земеделието и прилагането на Общата селскостопанска политика. В заключение приемаме, че темата е актуална и дисертабилна.

2. Цел, хипотеза и методи на изследване

В настоящият дисертационен труд в съответната последователност са представени мотивите за избор на темата, както и аргументите, които защитават необходимостта и актуалността на дисертационното изследване. Представено е кратко резюме на акцентите относно политиките на ЕС и България по отношение на развитието на земеделието и иновациите в сектора. Представена е основната теза на дисертационния труд, обектът, предметът и целта на изследване са правилно формулирани и изпълними. Приемам за правилно формулирани и основните задачи, които на практика се решават чрез постигане на целта на дисертационното изследване. Посочени в основни шрихи

подходите и методите, които се използват за събиране, синтезиране и анализиране на информацията за целта на научното изследване. Посочени са основните източници на информация както и методите за нейното обективно събиране и систематизиране е правилно зададени. В тази част на изследването можеше дисертант Алиева-Вели да се опита да допусне, че липсата на иновации в селското стопанство може да се отрази негативно върху неговото развитие, разбира се аргументирано от нейния опит и практика, и задаване на точната хипотеза. Методиката е стандарта и приложима за подобни изследвания. В обобщение приемам тази част на изследването е правилно позиционирана и структурирана на добро изследователско ниво.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Смятам, че авторката е успяла да построи една завършена логична рамка на дисертационния си труд. Тя е постигнала както добър баланс в трите основни глави, така и успешно е фокусирала представения научен текст в полето на неговата приложност към средата и процесите, пред които е изправено земеделието и необходимостта от иновации в него. Дисертационният труд е конструиран според всички формални изисквания и научни стандарти, като включва: увод; списъци с използваните абривиатури и съкращения, таблици, фигури и диаграми; три основни глави; заключение и научно-приложни приноси; библиографска справка и приложения. Редица таблици и фигури осигуряват добрата визуализация на основния научен текст, а приложенията безспорно подсилват неговото съдържание и подчертават авторският подход към избраната тема. Безспорно избраната от авторката и научният ѝ ръководител тема има изключителна актуалност, не само от гледна точка на теорията, но и в контекста на ефективното управление на процеса на трансформация на икономиката и обществото в селските райони на България, както и оценка и анализ на инвестиционния процес.

4. Обсъждане на резултатите и използваната литература

Смятам, че представеният за становище дисертационен труд в едно оригинално и завършено научно изследване. В това изследване откривам научни и научно-приложни приноси, резултат от изследователската дейност на докторанта. Извършеният литературен анализ, дефинираната методология на изследване, извършеното изследване както и формулираните изводи и препоръки смятам, че са дело на докторанта и неговият научен ръководител. Всички тези елементи са ясно разграничим в дисертационния труд и могат да бъдат приети като приноси в работата на докторанта.

5. Приноси на дисертационния труд

Работа на кандидатката за присъждане на образователна и научна степен (ОНС) „доктор“ Атидже Алиева-Вели се отличава с целенасоченост и последователност. Смятам, че в областта на теорията, авторката е постигнала и следните приноси:

1. Представени са доказани теоретико-методологически подходи в областта на иновациите в земеделието, с потенциал да бъдат адаптирани към конкретните условия за развитие на селските райони в България в контекста на прилагане на Общата селскостопанска политика;
2. Анализирани са основните определения и критерии за измерване на ефективността при предоставянето на възможностите за налагане на модела на иновациите в земеделието;
3. Оценката на кумулативната връзка между ефективността на политиките и постигането на устойчиво местно развитие за прилагане на иновации в селското стопанство;

4. Представен е подход за качествена оценка на различни елементи от механизма за предоставяне иновационния подход като функционална същност на изтеглящото развитие на земеделието в България;

Няма как да пропуснем, че научният подход на докторантката Атидже Алиева- Вели е ориентиран от общото , към частното (ефективността на предоставяне на иновации), а това е определящо за практическата релевантност на цялата разработка. Безспорно авторката е направила своите изводи и обобщения в резултат на широката си теоретична подготовка, но когато те са пречупени и през фокуса на изследване, това спомага за широкото им приложение. Методологията, описана в научната разработка има потенциал да подпомага, както изследователи, така и представители на централните и местните власти в усилията да профилират специфични инвестиционни подходи. Поставените основна цел и задачи, както и предвидените методологически стъпки са изцяло изпълнени. Разпознаваме ясно стремежът на авторката да обоснове резултати, които лично ще апробира и оптимизира в процеса на бъдещата си работа на терен, не като изследовател, а като експерт (виж CV-то на авторката). **В обобщение, приемам заявените от докторантката претенции за приноси, които са формулирани коректно и отразяват адекватно резултатите и достиженията от научните ѝ изследвания**

6. Оценката на автореферата

В автореферата адекватно е отразена актуалността на разглежданите проблеми във връзка с темата на дисертационния труд. Конкретно са изяснени обекта, предмета и обхвата на изследването, както и основната цел и задачи, които си поставя докторант Атидже Алиева-Вели при разработването на дисертационния труд. Определени са изследователската теза, методите на проучване и ограниченията при изследването.

7. Критични въпроси, препоръки и бележки

Въпреки достоинства на дисертационния труд могат да бъдат очертани и някои слабости, които са характерни за всеки изследовател. Необходимо е по-конкретно да се разгледат тенденциите в развитието и необходимостта от специфични инвестиции в земеделието при сегашните условия в България. Тези бележки са препоръки, които да насочат изследователите към решаване на конкретни териториални проблеми, но за настоящият труд не са особено сериозни и са с препоръчителен характер, което не поставя под съмнение изразените достоинства на дисертационния труд, относно практическата насоченост на получените резултати. Препоръчвам в бъдещата си работа докторант Алиева да насочи усилията си към изследване на възможностите на страната ни да превърне прилагането на Общата селскостопанска политика като същински приоритет за селските райони в България .

8. Публикации и цитирания

По вид и брой представените публикации съответстват на обявените от докторанта в приложения списък. Считаю, че тези публикации представят реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката. Посочените публикации:

Alieva, A. (2022). Influence of the CAP on innovation factors in agriculture. Journal of Bio-based Marketing, vol.1, 2022, 23 – 41

Alieva, A. (2022). Diagnosis of the innovation process in agricultural holdings in the republic of Bulgaria. Journal of Bio-based Marketing, vol.2, 2022, 28 – 45

Алиева, А. (2022). Влияние на Общата селскостопанска политика (ОСП) върху развитието на земеделието в Република България. Тенденции в развитието на професионално направление „Администрация и управление“ – сборник с доклади от кръгла маса. Издателски комплекс – УНСС, ISBN 978-619-232-600-5, str. 61 – 77.

, напълно отговарят на профила на изследването и затвърждават положителната оценка към автора на дисертационния труд.

9. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Алиева-Вели безспорно е постигнал и изпълнил. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторант Алиева-Вели демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Анализиранията дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в развитието на инвестициите в земеделието и прилагане на общата селскостопанска политика. **Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Атидже Байрямова Алиева-Вели образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли).**

Град София

03.02.2023 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Камен Петров)